104. štev. V Ljubljani, torek 3. maja 1921. Poštnina plačana v gotovini. IV. leto.

Velja v Ljubljani in po pošti:
celo leto K 360·—
pol leta „ 180·—
četrt leta „ 90·—
en mesec „ 30·—

Za inozemstvo:
celo leto K 480·—
pol leta „ 240·—
četrt leta „ 120·—
en mesec „ 40·—

JUGOSLAVIJA

Za Ameriko:
celo leto . . 8 dolar.
pol leta 4 dolarje
četrt leta 2 dolarja

Oglasi po dogovoru. Poslanem pri... 1 mm visok in 30 mm širok prostor za enkrat 2 K, za večkrat popust.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica štev. 6/I. Telefon štev. 360. — Upravništvo je na Marijinem trgu štev. 8. Telefon štev. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj. Posamezna številka velja 1·60 K.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Plačano do ... Licijalna knjižnica Ljubljana

Izjava.

Načelstvo NSS je soglasno sklenilo z ozirom na sklepe celjske konference strankinih zaupnikov, da stranka pri volitvah županov in podžupanov v Ljubljani, Celju, Mariboru. Ptuju postavi svoje lastne kandidate ter izjavlja, da nikakor ne bo podpirala v nobenem slučaju kandidatur JDS in SLS. To se objavlja javnosti vsled tega, da se onemogoči vsako beganje naših pristašev od strani nasprotnikov.

Načelstvo NSS.

Rekonstrukcija beograjske vlade.

Mešetarenje za ministrske stolčke.

Beograd, 2. maja. (Izv.) V parlamentarnih krogih se govori, da se bo že na prihodnji seji izvršila rekonstrukcija kabineta, ki bi se imel popolniti na ta način, da prevzame portfelj vojnega ministra minister zunanjih zadev. Kot minister zunanjih zadev prišel bi v poštev dosedanji poljedelski minister Velizar Jankovič. Na ta način bi pridobili demokrati še eno listnico, tako bi imeli isto število kot radikalci. Glede portfelja vojnega ministra obstoja močna struja, ki zahteva, da se postavi na to mesto kaka civilna oseba iz parlamenta. Temu pa bi se znali upirati vojaški krogi, ki bi radi videli, da prevzame mesto vojnega ministra general Hadžič. To vprašanje se bo rešilo, ko dospo vsi ministri v Beograd. Sedaj se nahajajo tamkaj samo 3 ministri.

Beograd, 2. maja. (Izv.) Za 7. tm. sklicana je seja ustavnega odbora, na kateri se bo razpravljalo o raznih predlogih parlamentarnih klubov in pojedinih poslancev. Nadalje se bo na tej seji razpravljalo o nekaterih važnih ustavnih vprašanjih.

Vprašanje sankcij še nerešeno.

Sporazum med zavezniki dosežen. Ultimatum Nemčiji.

London, 2. maja. (Izv.) Včerajšnja posvetovanja zastopnikov zaveznških držav še niso dovedla do nikakega zaključka. Posvetovanja so potekala zelo burno, ker se je Lloyd George z vso njemu lastno energijo upiral francoskim zahtevam glede povrnitve škod. Tudi je povdarjal, da je treba vpoštevati dobro voljo nemške vlade, ki je storila v vprašanju razorožitve vse mogoče, da ugodi zaveznškim zahtevam. Lloyd George je izjavil nadalje, da komisija, ki je bila sestavljena za določitev svote, ki bi jo imela Nemčija plačati kot povračilo za storjeno škodo, ni isti dovolila nikakega podaljšanja stavljenega roka, kakor ji tudi ni naznanila plačilnih pogojev. Naznanilo plačilnih pogojev Nemčiji bi moralo šele postati pravomočno in je treba dati Nemčiji nekaj dni odloga, da predloži svoje protipredloge. Zastopnik Francije, Briand je tem izjavam Lloyd Georgea najodločneje oporekal ter vstrajal na tem, da se Nemčijo s prisilnimi odredbami pripravi do tega, da v čim krajšem času in brez oklevanja ugodi zahtevam zaveznikov. Ker se omenjena zastopnika obeh prijateljskih držav nista mogla zediniti, je predlagal belgijski zunanji minister, da naj sporoči komisija za povrnitev škod Nemčiji tekom 4 dni svoje zahteve, na katere bi morala Nemčija tekom nadaljnih 4 dni odgovoriti. Na večerni seji je predlagal Lord Curzon kljub ostremu nasprotovanju tako od strani Brianda kakor tudi belgijskega zunanjega ministra, da se stavi Nemčiji ultimat, na katerega bi morala Nemčija tekom 10 dni odločno odgovoriti, sprejme li tam izražene zahteve ali jih odklanja. Končno je bil izvoljen odbor, ki bo tekom nekaj dni natančno proučil to vprašanje. Lloyd George je izjavil, da so tako najširši krogi angleških finančnikov kakor tudi vse angleško delavstvo proti zasedbi ruhrskega ozemlja in Vestfalske.

Pariz, 2. maja. (Izv.) Današnji jutranji časopisi izražajo upanje, da se bo po včerajšnjih brezuspešnih pogajanjih in ostrih nastopih med zastopniki Anglije in Francije v vprašanju povračila škod dosegel sporazum še tekom današnjega dne. Potom tega sporazuma bi se rešilo vprašanje mobilizacije v Franciji in odpošiljatev nameravanega ultimata nemški vladi.

London, 2. maja. (Izv.) Izjava senatorja Lodgeja, da bodo Združene države na podlagi Knocksove resolucije sklenile posebni mir z Nemčijo, se tukaj smatra le kot opomin Franciji, da se ista omeji v svojih zahtevah. Ako bi se od Francije zahtevane odredbe proti Nemčiji izvedle, bi bila ta popolnoma uničena, pri čemur bi seveda trpeli tudi amerikanski interesi.

London, 2. maja. (Izv.) Do sedaj na konferenci zaveznikov ni prišlo še do nikakega zaključka, vendar pa se pričakuje, da se bo zahtevani ultimat Nemčiji odposlal. Samostojna akcija Francoske dosedaj še ni postala kočljiva, vendar pa je v splošnem položaj do skrajnosti napet.

London, 2. maja. (Izv.) Po končanem posvetovanju vrhovnega sveta je izjavil Briand, da je v splošnem upati na izboljšanje položaja.

Pariz, 2. maja. (Izv.) Glasom brzojavnega poročila iz Lyona sta dobila tamkaj nastanjena polka kirasirjev in dragoncev ukaz na takojšnji pohod v ruhrsko ozemlje.

Nauen, 2. maja. Po uradnih vesteh je prišlo do popolnega sporazuma v vprašanju sankcij med Lloyd Georgem in Briandom. Nemčija bo pozvana, da odgovori na ultimatum reparacijske komisije.

Pariz, 2. maja. Kakor poroča posebni dopisnik Agence Havas iz Londona, se je med zavezniki dosegel sporazum, po katerem bo reparacijska komisija Nemčiji v štirih dneh naznanila modalitete plačevanja in jamstva, ki naj nadomeščajo teritorijalno poroštvo, ker se poroštveno ozemlje ne bo zasedlo, ako bi Nemčija sprejela predloge.

Nauen, 2. maja. Italijansko časopisje je začelo pisati proti sankcijskim odredbam proti Nemčiji. »Popolo Romano« pravi, da bi bila za Italijo sramota, ako bi pristala na Briandove načrte. »Giornale d' Italia« misli, da Italija, kakor tudi Anglija in Zedinjene države ne bodo odobrile pretiranih zahtev Francije.

Nauen, 2. maja. Manifest internacionalne zveze strokovnih organizacij poudarja, da se nemški predlogi lahko sprejmejo kot dobra podlaga za pogajanja glede mirne rešitve reparacijskih problemov.

ARETIRAN POSLANEC.

Zagreb, 2. maja. (Izv.) Ban je na predlog kotarskega predstojnika v Gjurgjevcu odredil aretacijo znanega poslanca Janečka, ker je baje na Radičevem shodu 1. t. m. v Gjurgjevcu zakrivil v svojem govoru zločin motenja javnega reda in hujskanja. Ker se je pa pozneje izkazalo, da Janeček ni zakrivil takšnega zločina, da bi ga lahko kot poslanca aretirali, je bil po banovi odredbi izpuščen na svobodo. Proti njemu je uvedeno sodniško postopanje.

RAZMEJITEV SLOVENIJE KONČANA.

Bakar, 2. maja. General Majster, član jugoslovenske delegacije v Benetkah, je predvčerajšnjim na torpedovki prišel v Bakar ter je nadaljeval svoje potovanje. Komisija je v Benetkah dovršila svoje delo za razmejitev tja do Matulj, tako da je meja proti Sloveniji popolnoma dogotovljena.

RAZMEJITEV REKE BO KONČANA DRUGI TEDEN.

Bakar, 2. maja. Kakor se doznava z zanesljive strani, se bo začelo delo za razmejitev Reke med italijanskimi in jugoslovenskimi delegati dne 5. tm. ter bo končano do 10. maja. Reške meje bodo torej določene prej kakor se bodo izvršile volitve v italijanski parlament.

FAŠISTOVSKA PREDRZNOST V BAKARJU.

Bakar, 2. maja. Snoči je priredilo nekoliko tukaj prisotnih mladih Rečanov proti Zanelli demonstracije. Naša oblastva so nastopila z vso energijo in aretirala dva demonstranta. Te demonstracije so brez večjega pomena.

POBOJI V ITALIJI SE NADALJUJEJO.

Ravenna, 2. maja. Fašisti, ki so hoteli včeraj razobesiti svojo zastavo, so bili pri tem napadeni od komunistov. Pri pretepu, ki se je razvil nato, je bila ena oseba ubita, a dve ranjeni.

PREVOZ PADLIH AMERIŠKIH VOJAKOV V DOMOVINO.

Pariz, 2. maja. Ameriški parnik »Wheaton« je s krstami 2800 ameriških vojakov, ki so padli na francoskem bojišču, odpotoval iz Cherbourga v Ameriko.

PROTIMADŽARSKE DEMONSTRACIJE NA DUNAJU.

Dunaj, 2. maja. Mala skupina udeležencev včerajšnjega komunističnega majskega praznovanja je skušala vdreti preko »Ringstrasse« v »Bankgasse«, kjer se nahaja madžarsko poslaništvo. Policija je to preprečila. Približno 20 mladeničem pa se je posrečilo z druge strani vdreti v »Bankgasse«, kjer so demonstrirali pred madžarskim poslaništvom in metali v okna kamenje, nakar so pobegnili.

ODKRITA BOLJŠEVIŠKA ZAROTA V LONDONU.

Washington, 2. maja. Pri neki preiskavi v centrali tretje internacijonale v Londonu so našli načrt, po katerem naj bi se Amerika 1. maja pobunila. Stvar je v zvezi z vodilnimi mesti sovjetske Rusije. Policija je aretirala voditelje.

New York, 2. maja. (Izv.) Tukajšnja policija je razpustila glavni stan III. internacijonale in je aretirala vse uplivnejše komunistične voditelje.

KOMUNISTIČNA ZAROTA V REVALU.

Berlin, 2. maja. (Izv.) Iz Revala se poroča, da se je tamkaj odkrila obširna komunistična zarota, ki je imela za cilj nasilni prevrat, odstranitev sedanje vlade in proglasitev letske republike. Več komunističnih strojev pripadajočih poslancev je bilo aretiranih.

PROTIBOLJŠEVIŠKO GIBANJE V BELI RUSIJI.

Varšava, 2. maja. V Beli Rusiji so se osnovale teroristične organizacije proti sovjetom. V Minsku je dala taka organizacija obesiti komunistinjo Fremki.

PROSLAVA 1. MAJA V BERLINU.

Nauen, 2. maja. Proslava 1. maja je v Berlinu potekla v glavnem mirno. Prišlo je samo do majhnih spopadov, pri katerih sta bila ranjena dva komunista.

NAČELSTVO NSS

ima nocoj v strankinem tajništvu v Nar. domu v Ljubljani zelo važno sejo. Polnoštevilna udeležba nujno potrebna. Začetek točno ob 8. zvečer.

Blaznost ali agonija?

Tako sem se vprašal, ko sem prečital uvodnik Slov. Naroda z dne 1. maja 1921. Na predvečer praznika delavnega ljudstva in letos tudi praznika Vstajenja naših pravoslavnih bratov je gospoda od napredne JDS smatrala potrebno položiti javno izpoved.

Vedel sem že pred 10 leti, da pri takozvani ljubljanski liberalni stranki ni vse v redu. Pa vstopili so v stranko takozvani mladi narodni radikalci in bilo je upravičeno upanje na izčiščenje takozvanih naprednih vrst. Omenjeni uvodnik pa je potrdil enkrat za vselej, da je bila sodba že takrat pravilna — da korupcije in protekcije v tej stranki ubiti ni mogoče dokler stranka kot taka, četudi pod različnimi imeni, sploh obstoja.

Dragoceno je priznanje, da so dobivali pristaši po protekciji »svojo pozicijo«, ki je daleč presegala njihove zmožnosti. — Dosti. Pošten sodnik za tak naglavni greh proti obči morali ne sme podeliti odveze! Stranke osobito, takozvane napredne ne smejo z korupcijo uničevati lastnega naroda!

Stranka JDS ni za občinske volitve izvajala nikake posebne agitacije še manj pa pritiska, tako pravi resnicoljuben pisec. Da, da, avtomobili, izvoščeki, telefon, celo poziv v Slov. Narodu, grožnje itd. — to ni agitacija ne pritisk! Iz Celja so n. pr. poslali avtomobil po nekega stražnika celo na koroško mejo! Zlobni jeziki trdijo, da na žalost ni niti pristaš JDS.

Stranka JDS je izdejstvovala učiteljstvu in javnim nameščencem sedanje ugodnosti! In vendar!

To je infamija in cinična nesramnost objestnih satelitov! Učiteljstvo in javni ter privatni nameščenci so važen del naroda in je prokleta dolžnost onih, ki imajo vlado v rokah, da za te skrbijo ne radi svoje stranke ampak radi naroda in države! — Javni in privatni nameščenci vseh strok so danes največji berači, ako so obdržali svojo poštenost v teh težkih časih, razni goreči pristaši vladajočih strank pa milijonarji, oderuhi in krvosesi ljudstva. Ministri, poslanci in drugi predstavitelji so dolžni deliti pravico brez ozira na pripadnost k političnim strankam. One pa, ki so dosedaj delali in še delajo po maksimi gospoda pisca, bode jugoslovansko ljudstvo v prav kratkem času izgnalo iz svoje srede — kot izvržek!

Vem, da se je s tem člankom hotelo dati ukaz za politične persekucije onega naprednega življa na Slovenskem, ki noče trobiti v rog gospode JDS. Vem, da je gospoda JDS vzela v zakup vso takozvano naprednost in narodnost. Toda gospoda — dovolj je! Sem dobro poučen, da imajo o tej Vaši naprednosti in narodnosti beograjski krogi, in to ne samo radikalni, temveč tudi demokratski, svojo posebno, ne ravno laskavo, a pravilno mnenje in sodbo. Radi tega povem, da se kolo časa vrti in nas ta grožnja prav nič ne straši. Jaz Vas celo pozivam — udarite in videli boste in tudi občutili, kdo bo tepen!

Ta Vaš »mentalitet« je ali blaznost ali agonija! Ako je blaznost, potem spadajo dotični ljudje kot bolniki v bolnice, sanatorije in norišnice. Če pa je agonija, potem ne hodite na drugi svet s kletvijo na ustih, ker Vam bodo sicer bodoče generacije slovenskega in jugoslovanskega naroda te kletev vrgle nazaj na Vaš lastni grob.

Ivan Merčič.

Položaj na Reki.

Bakar pribežališče Rečanov. — Zanellijeva vlada. — Italija posreduje.

Bakar, 1. maja. Težišče reške politike so njeni oficielni zastopniki prenesli v Bakar. V Bakru se sedaj nahaja načelstvo Zanellijeve in Gotthardijeve stranke, dalje jugoslovenski in socialistični delegati. Rečani, ki so pribežali na Bakar, sedaj jasno vidijo razliko med Reko in svobodnim jugoslovenskim ozemljem.

Bakar, 2. maja. Zanellova stranka je najela v hotelu »Jadran« štiri sobe za sebe. Med Bakrom in Reko so vzpostavljene zveze, vendar pa se drži Zanella precej rezervirano. Zanella je izrazil svoje zadovoljstvo nad sprejemom v Bakru.

Bakar, 2. maja. Direktorij reške demokratske avtonomistične stranke se je danes sestal v Bakru in je imel sejo pod predsedstvom Gotthardija. O sklepih direktorija se vzdržuje največja tajnost.

Bakar, 2. maja. Zastopniki Zanellove stranke, ki so bili izvoljeni pri zadnjih volitvah na Reki, so ustanovili vlado, katere predsedstvo je prevzel Zanella sam. Portfelj za notranje stvari je prevzel Peteani, pravosodje dr Jeckhel, prosveto Lengyel, finance pa Blassich.

Bakar, 2. maja. Snoči ob 19. je prišla semkaj druga italijanska torpedovka. Ko je pristajala v luki, se je poškodovala na sprednjem delu. Italijanski delegat je zaprosil, da se sme izkrcati in oditi v hotel, v katerem se je nastanil Zanella. Pozneje se je delegat vrnil na torpedovko. V krogih Zanellove stranke vlada zadovoljstvo radi poizkusov italijanske vlade, približati se Zanelli.

Bakar, 2. maja. Semkaj je došla delegacija reške jugoslovanske stranke radi izvedbe organizacije reških Jugoslovanov. V delegaciji so profesor Grohovac, profesor Lenac, novinar Krznarič, trgovec Runčiga in trgovec Sejič. Od včeraj bivajo v Bakru tudi zastopniki reške socijalistične stranke. Za reško avtonomistično stranko je prišel v Bakar Gotthardi, za reško socijalistično stranko Senjan, za okupirano ozemlje Marinič. Tem članom reške patriotske zveze se je pridružil tudi član zveze Viljem Sairanko.

Reka, 2. maja. Na Reki se je situacija stabilizirala. Mesto izgleda kakor po navadi. »Vedeta d'Italia« piše, da za fašiste bivanje na Reki ni varno, češ da so Jugosloveni oboroženi in vsak čas pripravljeni, da aktivno nastopijo proti fašistom.

Bakar, 2. maja. Kakor javljajo z Reke, je tam vzpostavljen mir in red. Fašisti, ki so zadnje dni prišli na Reko, so odšli v najbližnjo okolico. Zato se zdi, da hočejo obdržati svoje pozicije na Reki.

—*—

AVSTRIJO REŠUJEJO.

Dunaj, 2. maja. (Izv.) Poročilo odbora zveze narodov glede ureditve finančnega stanja Avstrije, se presoja v finančnih krogih precej skeptično, posebno ker to poročilo ne omenja dobe kakor tudi ne pogojev za preskrbitev zunanjega državnega posojila.

BORZNA IN TRŽNA POROČILA.

2. maja.

Valute in devize.

Dunaj: Valute: Dolarji 635—639, marke 982—994, funti 2545—2565, franki 4287 in pol do 5027.50, lire 3085—3105, dinarji 1809—1829, poljske marke 7550—7750, švicarski franki 11275—11325, češkoslovaške krone 880—886, ogrske oficijelno niso notirane, privatno se jih je plačevalo po 305—315, v bančnem prometu pa po 314 in pol do 317 in pol.

Praga: Berlin 110.75, Curih 1283.68, Milan 346, Pariz 553.50, London 288.72, Newyork 72, Beograd 203, Dunaj 10.90, Varšava 8.30.

Curih: Berlin 8.52, Newyork 567.50, London 2257, Pariz 4395, Milan 2722, Praga 7.70, Budimpešta 2.85, Zagreb 4, Bukarešta 9.25, Varšava 0.68, Dunaj 1.59, avstrijske krone 0.94.

Beograjska in zagrebška borza danes zaprti.

JSDS in njena taktika v mestnih občinah.

Naša najstarejša proletarska stranka je socijalno demokratična stranka, ki je nastopala do pred kratkim kot edina zastopnica slovenskega delavstva. Njeni početki segajo tja v šestdeseta leta preteklega stoletja, pa vkljub temu je njena zgodovina precej, precej skromna. Kot mala, neznatna peščica, je životarila tja v en dan brez vsakega najmanjšega upliva na naše javno življenje, ker ni znala nikdar najti onih tesnih stikov z našim ljudstvom in njegovimi težnjami, ki so predpogoj razvoju vsake stranke.

Razmaknila se je šele po vojni, saj je popolnoma razumljivo, da se je vrglo ljudstvo po štirih letih nadčloveškega trpljenja v naročje oni stranki, ki je bila tedaj najradikalnejša. Na to pa stranka ni bila pripravljena, ne organizatorično in tudi ne, rekli bi, programatično, kajti onim masam našega agrarnega ljudstva, ki so iskale v njej svojega pribežališča, ni imela nuditi kaj, razen visokodonečih gesli iz dunajskih predmestij, ki jih pa naše ljudstvo ne razume in jih ne bo razumelo, ker se niso rodile iz njega samega in niso izraz njegovih realnih in konkretnih vsakdanjih teženj. Najmanj pa je bila stranka pripravljena na sprejem teh velikih ljudskih mas po svoji notranji konsolidaciji, ki je že vnaprej ubijala vsako upanje na trajne uspehe. Vodstvo stranke je bilo že od nekdaj revno na duševnih potencah, med vojno in po vojni je pa prišlo popolnoma v roke trgovskih špekulantov, med katerimi seveda ni bilo prostora in ne umevanja za ideje in načela.

Vsa oficielna politika stranke se je gibala izključno le v mejah trgovske špekulacije in materielnih koristi posameznikov. Liberalno vzgojeni in liberalno čuteči voditelji stranke, ki sami deloma nimajo pojma o idejni vsebini svoje stranke, niso imeli in nimajo nobenega smisla za ideje in načela, na katerih edinih je mogoče zidati trajne politične skupine, zato so skušali vzdržati svoje vrste skupaj s tem, da jih spravijo v popolno gospodarsko odvisnost stranke in njenih gospodarskih organizacij, v katerih neomejeno dominira par izvoljencev.

Kdor se vsega tega dobro zaveda, bo tudi lahko razumel notranjo skupnost voditeljev JSDS z liberalno stranko ali JDS in pa politiko, ki jo je vodila ta stranka od preobrata sem, ki se je izražala v slepem drvenju za JDS. To politiko je končno kronala popolna združitev gospodarskih organizacij obeh strank, ki se izvaja v tem, da je postal dejanski načelnik in neomejeni absolutistični voditelj stranke g. Anton Kristan upravni svetnik »Jadranske banke«, v »Nakupovalno zadrugo« in »Konzumno društvo za Slovenijo« se je pa vsedel delegat »Jadranske banke«, g. Marušič. Odsej igra torej socijalno demokratična stranka pri nas farso, ki nima para v politični zgodovini našega naroda.

Prišle so občinske volitve. Centralno strankino tajništvo, ki ga vodi Zv. Bernot, se je trudilo, da esstavi kandidatno listo za ljubljanske občinske volitve, seveda v smislu zgoraj razložene politike, a prehitela ga je skupina pošteno mislečih članov stranke, ki že delj časa vodijo opozicijo proti strankinemu vodstvu, ki sestoji kakor smo videli, po večini iz direktnih eksponentov »Jadranske banke«. Volitve so se izvršile in stranka je baš vsled srečne sestave svoje kandidatne liste rešila še vedno 5 mandatov; Brnotova lista bi ne prodrla niti z dvemi. In sedaj se historija šele začenja.

Liberalci so ostali pri volitvah v manjšini in »Jadranska banka« je predložila vodstvom JSDS prvi račun v poravnavo. Iz Beograda se je pripeljal z brzovlakom g. dr. M. Korun, ki je sam Bog ve kako zašel, iskajoč klijentov za svojo odvetniško pisarno, v JSDS in postal čez noč njen poslanec ter začel na vso moč pestiti in preparirati izvoljene občinske svetnike v smislu dr. Žerjavovih navodil, s katerim je konferiral Ant. Kristanov »osebni tajnik« g. F. Uratnik. Ker vse to ni nič pomagalo, se je sešla v petek 29. pr. m. v Celju neka družba kot »strankino načelstvo« in drugi dan smo brali v samo poluradnem glasilu »Jadranske banke« — »Napreju« znameniti komunike, ki ga sedaj hlastno in z velikim zadoščenjem ponatiskuje vse JDSarsko časopisje.

S tem pa zadeva še nikakor ni končana, kajti veliko vprašanje je, če se bodo v občinske svete izvoljeni zastopniki JSDS res tudi pokorili diktatu »Jadranske banke« in njenih emisarjev g. dr. Koruna, obeh gosp. Kristanov, g. Uratnika in drugih. Kolikor poznamo mi osebe, ki pridejo tu v poštev, bi rekli, da ne, kajti vsa njihova preteklost in njihovi značaji nam jamčijo, da so oni ostali nedotaknjeni v strašni korupciji, v katero je zašla njihova stranka vsled mehkužnosti, lahkovernosti in nedoslednosti sicer vsega spoštovanja vrednih starejših pristašev. Upamo, da se še pošteni sodrugi tako v Ljubljani, kakor tudi v Mariboru, Celju in Ptuju zavedajo, kako taktiko jim diktirajo sedanje razmere, zato tudi upamo, da jim bodo več načela ter volja in interesi njihovih volilcev, kakor pa strankino vodstvo, ki tira na dobro plačan ukaz »Jadranske banke« vso stranko v — polom.

—★—

Mene, tekel . . .

Jadranska banka je zadnja leta nenadno zrastla. Osnovala je nebroj raznih delniških družb, ustanovila in prevzela mnogo tovarn. Pri tem je bila silno požrešna, vse ona in ona vse. Drugih ni pustila zraven. Zavojevati je hotela gospodarski celo Slovenijo. To se ji je deloma posrečilo, ker so jo protežirali pred vsemi drugimi liberalni mladini, ki so imeli vladno moč v rokah. Dr. Žerjav, Ribnikar, dr. Pestotnik, dr. Kramer i. dr. so podpirali Jadransko banko, ona pa je podpirala njihovo falitno »Jutro«, Delniško tiskarno itd. Ravnatelj Praprotnik je dosegel vse, pa tudi liberalnim mladinom se ni slabo godilo. In prevzeli so se ter postali silno ošabni, pravi tipi nadutih bankokratov. Zagospodovati so hoteli popolnoma ter zaklicali svoj veliki Kuš vsakomur, kdor se jim ni pokoril. Kdor se pa še ni hotel ukloniti, tega so hoteli uničiti.

A napuh gre pred padcem.

Zagospodovati so hoteli tudi nad slovensko kulturo. Pri gledališču v Ljubljani so si znali priboriti odločilen vpliv ter tako gospodarili, da je prišlo gledališče umetniško in gospodarsko na rob propada. Nastal je vseobči odpor in »mogočni« bogati gospodje, ki imajo zveze in zasiombo v vladi, so morali kapitulirati pred revnimi dijaki, ki nimajo niti svoje postelje, a imajo ideale in poštenje.

Sedaj se bije političen boj. Ni to navaden političen boj, boj za načela in programe, temveč to je boj »Jadranske banke« za nadvlado, ki je ogroženo, če nima več politične zaslombe. Če ne bodo na ljubljanskem magistratu več neomejeni gospodarji jedeesarji, ki protežirajo povsod »Jadransko banko«, bo morala ta vrniti težke milijone mestne hranilnice, če se ustanovi komunalno banko. To hočejo preprečiti na vsak način in za vsako ceno. In pri volitvi sredstev niso baš izbirčni, temveč imajo zelo kosmato vest kakor kaže gonja zoper g. Peska, ki ga smatrajo za najbolj nevarnega nasprotnika.

Kulturni boj te klike je končal z njihovo kapitulacijo in kakor vse kaže bodo podlegli tudi v političnem, kajti močnejša od terorja in korupcije denarnih mogotcev JDS je moč ideje in politične poštenosti njihovih nasprotnikov. Naj gospodje okrog »Jadranske banke« razmetavajo še tako z denarjem, naj besnijo od njih odvisni »Jutrovci« še tako, solnce njihove »mogočnosti« gre k zatonu, kajti že najboljši njih pristaši se s studom obračajo od njih, ki se hočejo obdržati s tako podlimi sredstvi na krmilu. Njih grožnje so danes votlo bobnenje, in blato, ki ga mečejo na druge, pada na nje nazaj. Neizprosna usoda jim že piše: Mene, tekel, ufarsin.

—★—

„Peskov komisar.“

Uvodni članek v našem listu št. 102. »Komisar« je zadel v živo. Da hočejo demokrati izročiti Ljubljano vladnemu komisarju, če ne dobe župana, to ni klerikalno-peskarska intriga, kakor pravi »Jutro« temveč s tem demokrati sami groze po Ljubljani. Ker z gonjo zoper »Jugosl. kred zavod« niso mogli g. Pesku do živega ter se je njihov napad ponesrečil piše »Jutro«, da »zadeva Jugosl. kredit. zavoda ni največje zlo, ki ga je zakrivil g. Pesek. Na dnevnem redu je še druga zadeva, o kateri iz nacijonalne discipline ne moremo pisati. Reči pa smemo, da je zagrešil g. Pesek dejanje, ki je tik granici očitnega narodnega izdajstva. Demokrati bi takega moža ne trpeli niti za trenutek v svoji sredi in nanj bi brez pomislekov poslali komisarje in žandarje.« Tako piše »Jutro«.

Ker je g. Pesek povedal na shodu v Mestnem domu 24. p. m. da je jedeesarska »Jadranska banka« v narodno obrambni namen namenjen denar pridržala in ž njim kšeftarila s tem g. Pesek še ni zagrešil »očitnega narodnega izdajstva« pač pa je istega zagrešila »Jadranska banka« in na njo pošljite svoje komisarje in žandarje.

Kaj si bodete še vse zmislili zoper g. Peska? Ker tudi »narodno izdajstvo« ne bo držalo, bodo pisali, da je g. Pesek ubil svojega očeta, da je vrgel v Ljubljanco svojega nezakonskega otroka in ne vemo kaj še vse. Mogoče je vse, saj namen posvečuje sredstva.

Gospodje kar nadaljujte gonjo, saj vaše vrste se že čistjo in kmalu bodo razčiščene.

—★—

Mi in Albanija.

Ko se je po balkanski vojni leta 1913. ustanovila Albanija, jih je bilo malo ki so verovali v njen obstoj. Predvsem nam je še v živem spominu, kako se je Avstrija trudila, da vzbudi v življenje to državo, trudila se seveda iz glavnega in edinega nagiba, da škodi Srbiji. V zavesti, da se je v Srbiji, jugoslovanskem Pijemontu, bati onega činitelja, ki bi mogel pomagati reševati jugoslovanski problem dvojne monarhije — v škodo Dunaju in Pešti, si je Avstrija nabirala zaveznike. In za takega je smatrala novoustanovljeno Albanijo. Ako bi ne bilo te avstrijske politike, bi se nahajala bržkone Albanija, vsaj severna, v srbski oblasti.

Avstrija je izvršila svojo namero ob odporu Rusije, Francije in Anglije, toda s pomočjo Nemčije in Italije. Slednja je delala na samostojnost Albanije, ker je upala, da izrine Avstrijo prej ali slej iz nje ter si tako na tuje stroške pridobi deželo.

Z izidom svetovne vojne se je položaj popolnoma spremenil. Dedščino avstrijske politike je v popolni meri prevzela Italija. Najprej je bila podoba, da si hoče Rim direktno obdržati južni del dežele, nato pa se je po lanskih italijansko-albanskih spopadih omejil na obvladanje Valone, ki zapira Otrantski preliv, vhod v Hetžijo. Začela je z vso vnemo podpirati albansko vlado, to je ono stranko, ki je Italiji prijazna in jo ščuvati zoper Srbijo oziroma Jugoslavijo.

Kako je naše razmerje do Albanije?

Meje, določene leta 1913. med Srbijo oziroma Črno goro in Albanijo, so v mnogem oziru absurdne, prirejene po načrtu Dunaja v svrho lažjih arnavtskih napadov. Naša vojska ima zasedeno sedaj dolino Drima in naša zahteva je, da se ta kos priklopi naši državi. Istotako je Skadar, staro srbsko mesto, bil že leta 1913. cilj srbsko-črnogorskim aspiracijam. Izven dvoma je, da se bo Italija izvršitvi teh naših zahtev upirala kar ji vsekakor sodi v politične račune.

Dalje imamo mi v državi nekaj Arnavtov, ki se ne morejo navaditi na solidno življenje, želeč si nazaj brezpravnih turških časov. Razumljivo je, da te Kačake podpirajo Arnavti z onstran meja in tudi Italija. — Te okolnosti kažejo, da naše razmerje do Albanije v bližnji bodočnosti ne more biti najboljše, in da ima nasprotno Italija veliko lažje in ugodnejše stališče v Tirani.

Glede Albanije same še sledeče. Res je sicer, da so Albanci nekulturno, nebrzdano ljudstvo, toda ocenjevati jih moramo pravilno, to je smatrati jih moramo za narodič, ki se mu šele začenja doba narodnega preporoda. Maloštevilna inteligenca se mu je izšolala po italijanskih in avstrijskih šolah in ta inteligenca bo mogla kljub vsemu ljudstvo dvigniti iz anarhije in neomike, prav tako kakor se je zgodilo pri slovanskih narodih. Po deželi se ustanavljajo šole, redna vojska se je osnovala, sedaj beremo, da se je v Tirani ustanovila prva banka. Imamo tedaj prve početke narodne organizacije.

Naša naloga je, da zavarujemo meje napram Albaniji, najbolj s tem, da obrobne predele koloniziramo s svojim življem, kar se deloma že vrši. Kajti borbo za Gorico, Trst in Reko bomo morali morda voditi tudi po albanskih gorah.

Beležke.

Res potrebno je bilo.

Ko je volil v torek v Ljubljani znani urednik »Jutra« g. dr. Vladimir Knaflič, je vrgel kroglico v prvo skrinjico ter pokazal prazno roko. Ker je s tem kršil volilno tajnost, ga je volilna komisija vzela »na protokol«. Mislili smo, da je to bila le šala g. dr. Knafliča, a on je že vedel, da je potrebno, da neovrglivo dokaže, da je res volil JDS. Zakaj je bilo potrebno, pove »Slovenski Narod« v nedeljski številki.

Vešala ob Piavi.

(Ivan Matičič.)

(Konec.)

»In na smrt bodo obsojeni vsi, ki so zatirali ali ki si bodo drznili še kdaj zatirati zdrav in čvrsti slovanski rod. Čakajte, vi avstrijski hlapci, vi nemški in madžarski tirani, tudi vi boste še krivi sodbe! Naša kri bo prešla na vas in na otroke vašega rodu! Fej, Krvniki ste, lačni hlapci pogrezajoče se države! Fej!«

»Niederschlagen den Schurken!«

Pesti in bajoneti so se dvignili proti njemu in krvniki so ga obstopili, da bi izvršili obsodbo... A drzni mladenič jih je pahnil ogorčen od sebe in stopil na lestvo:

»Niste vredni, da mi zadrgnete vrv, vi brezčastni psi! Ne zapuščam oporoke v zadnji uri, ne sporočam vam niti zadnjega pozdrava svoji materi, ne svojemu narodu — ne, ne vam, ki sem vas čutil vso svoje žive dni! Samo večna priča bodite moji smrti, ki naj vam bo pred očmi in vas preganja vse dni, kolikor vam je še dodeljenih. — Glejte, tako umirajo češki sinovi! Vse na žrtvenik osvobojenja češke domovine! Živela svobodna Češka!« —

V tem trenutku je odločno pograbil za vrv, si jo krepko zadrgnil okrog vratu in se z vso silo pognal z lestve in se spustil v zraku... Veršala so zaškripala — vrv se je utrgala — in drzni junak je telebnil na zemljo...

Zdajci je poskočil kvišku, se vzradoščen ozrl na strmeče krvnike in vprašal samozavestno:

»Po avstrijskem pravu je v smrt na vešala obsojeni svoboden, ako se mu utrga vrv! Ali ni tako?«

Vsi so molčali, zmajevali z glavo in povešali poglede k tlom. Po daljšem molku je izpregovoril starejši oficir z negotovim glasom, da naj se počaka, da bo vprašal o tem najbližje vojno sodišče.

In čez pol ure je prišel kratek odgovor:

»Noch einmal aufhängen! Obesite ga še enkrat!«

»Ha-ha!« se je zasmejal obsojenec bridko. »Taki so torej vaši zakoni in postave! Fej! Poznam avstrijske sleparske zakone, ki so jih prekrščali nemški trinogi ob vsaki priliki! Fej! Sramujte se, sleparji!«

V tem so privezali novo vrv in ujetnik je znova pahnil krvnike srdito od sebe, stopil znova na lestvo in se znova obesil...

Pričujoči krvniki so povesili glave — in bilo jih je sram...

Po vsej fronti so binglijala trupla na vešalih in moštvo se je trlo okrog njih, se pehalo in zijalo... Vsakomur je bil dostop prost, tudi civilnemu ljudstvu — vse naj gleda in občuduje avstrijska vešala.

Tri dni in tri noči so opravljali to ogabno delo mirno in slovesno. A nato so prišli češki letalci — in krvniki niso imeli več miru. Neprestano so jih obletavali, obmetavali, obstreljevali, nazadnje pa zapretili s strašnimi represalijami. — In general Wurm se je ustrašil...

In zaukazal je svojim krvnikom, da naj takoj prenehajo s tem delom.

In tedaj je pričela hirati sila avstrijskih armad. Piava je naraščala in izpodnašala sile raztepenih krdel...

Pozneje v oktobru pa je general Wurm skušal izpodbiti slovesno izjavo češkega poslanca Staneka, ki je v avstrijskem parlamentu izjavil, da se niso češki polki nikdar borili za Avstrijo. General Wurm je pripravil razglas, da to ni res in da se sedemstotisoč Čehov vedno junaško bori v avstrijskih armadah. Apeliral je v tem razglasu na češke polke, naj še enkrat dokažejo svoje junaštvo in zvestobo. Izdati pa ni mogel tega razglasa več, ker je bilo že prepozno in so slovanski polki že položili orožje...

Završalo je od vzhoda do zahoda, zrušila so se vešala, uklonjeni tilniki so se dvignili pokonci, trinoge in nasilnike pa je prešinil strah in trepet...

—★—

Gospodarstvo.

DRAGINJA MESA.

Mesarji ne vidijo potrebe pokoravati se odredbam deželne vlade. Zveza jugoslovanskih železničarjev, Zveza poštnih organizacij in Osrednja zveza javnih nameščencev in vpokojencev so dne 19. aprila t. l. dobile zagotovilo od predsednika deželne vlade, da se z dnem 20. aprila izenačijo cene govejemu mesu s cenami v Mariboru, Kranju in Novem mestu.

Radi tega so združene organizacije odstopile od nameravanih represalij. Dne 23. aprila so bile objavljene cene mesu slabše vrste 28 K, bolje pa 32 K, do danes pa te cene niso prišle do veljave. Res pa je, da se prodaja najslabše vrste meso po 32 K, boljše vrste pa do 40 K za kilogram. Dne 28. aprila je predsednik Z. J. Ž. ponovno posredoval pri predsedniku deželne vlade, da li se spominja predsednik deželne vlade svoje izjave z dne 12. in 19. aprila, da hoče odvzeti mesarjem obrtne koncesije, ako ne bi hoteli sekati mesa po maksimalnih cenah. Predsednik deželne vlade ponovno izjavi, da bode takoj vse storil, da se bodo morale maksimalne cene uveljaviti.

Tržno nadzorstvo poroča in se opravičuje dne 1. maja, da se maksimalne cene 28 K in 32 K niso mogle pri vseh mesarjih držati vsled previsoko narastlih cen na prevozu volov iz Hrvatske.

Združene organizacije bodo ukrenile vse potrebno ter znale preprečiti te zlobne manipulacije gospodov mesarjev - milijonarjev. Opozarjamo pa tudi deželno vlado na dano obljubo, ker so združene organizacije sicer primorane seči po samopomoči.

★

+ **Nove poštne pristojbine.** Spominjamo cenj občintvo ponovno, da so s 1. majem t. l. stopile v veljavo nove poštne pristojbine. Za pisma do 20 gramov znaša pristojbina 2 K, za vsakih nadaljnih 20 g 1 K več; za dopisnice 1 K. Tiskovine se frankirajo s 40 vin., vzorci blaga z 80 vin. do 50 g. Priporočnina znaša poleg navadne pisemske pristojbine 4 K. Za pošiljanje paketov do 5 kg se plača 20 K, za vsakih nadaljnih 5 kg 20 K več. Dostavnina: 3 K; avizo 80 vin. Na poštne nakaznice do 100 kron je treba prilepiti znamko za 2 K, do 200 K za 3 K 20 v., do 400 K za 4 K, do 1200 kron za 6 K; za vsakih 200 K 80 vin. dostavnine. — Navedene nove poštne pristojbine veljajo v notranjem poštnem prometu za vse kraje Jugoslavije. Pri pisemskih pošiljkah v inozemstvo ostanejo dosedanje pristojbine: pisma 4 K, dopisnice 2 K.

+ **Sprejemanje avstro-ogrskega železnega drobiža** po 20 vinarjev in po 2 vinarja je po odredbi ministrstva za pošto in brzojav v poštnem prometu zabranjeno.

+ **Izvoz sliv.** Prometno ministrstvo je naročilo železniškim ravnateljstvom, da dado izvoznikom na razpolago vagone za izvoz suhih sliv.

+ **Ureditev pristaniša v Gružu.** Dokler se ne reši vprašanje zgradnje pristanišča Baroš, namerava naša vlada urediti pristanišče Gruž pri Dubrovniku tako za trgovski promet kakor tudi za bazo naše vojne mornarice. Poleg dosedanjega pristanišča, ki se znatno razširi, se zgradi še nova luka, kjer bi mogle pristati tudi velike prekomorske ladje. Pristanišče v Gružu bo še večje važnosti potom, ko se zgradi velika balkanska železnica. Z ureditvijo pristanišča v Gružu se prične še letos.

+ **Nove tovarne v Nišu.** V Nišu se snujete dve novi tvornici. Ena za izdelovanje ledu, druga za izdelovanje piva. Udeležen je italijanski kapital.

+ **Uvoz lesnih izdelkov v Italijo.** Po novi naredbi o regulaciji uvoza in izvoza v Italijo je glasom poročil trgovske in obrtne zbornice uvoz pohištva, okvirja, lesene galanterije in igrač prepovedan. Dovoljen pa je uvoz navadnega, netapeciranega pohištva in njega delov iz lesa, navadnega pohištva, enostavno kritega s plastjo drugega lesa, lesenih pet za obutev, ročajev in palic za dežnike, ter lesenih križev.

+ **Izvoz sladkorja iz Češkoslovaške** se je v mesecu marcu močno oživel. V času od 1. do 15. marca je Češkoslovaška eksportirala 2474 vagonov sladkorja. Od te množine ga je prejela Angleška 14.800 q, Francoska 51.235 q, Madžarska 1500 q, Poljska 800 q, Nemčija 162 q, Avstrija 50.111 q, Romunska 3340 q, Švica 19.190 q, Hamburg 99.919 q, Trst 1265 q in Jugoslavija 5000 q. Izvozilo se je torej v petnajstih dneh približno 240.000 q. —Ker so pri nas, kakor že večkrat rečeno, polja za sladkorno peso ugodna, bi se lahko import sladkorja v našo korist zmanjšal

Pošljite naročnino!

Dnevne vesti.

— **List za listom odpada.** Dosedanji ljubljanski podžupan dr. Karel Triller je odložil mandat, ki mu ga je dala JDS v ljubljanskem občinskem svetu. Poštenjake postaja počasi sram političnih metod, ki se jih je v zadnjem času pričela posluževati stranka, ki nosi ime »demokratska«.

— **Nezaslišan teror** so pričeli jedeesarji izvajati zlasti nad državnim uradništvom. S štajerskih mest nam prihajajo poročila, da groze državnim uradnikom - nar. socijalistom, da bodo premeščeni v Macedonijo oz. v Albanijo, če ne bodo nar. socijalistični občinski svetniki pripomogli demokratom do županskih stolčkov. To je nekaj tako nezaslišanega in ogabnega, da se zgraža vsak pošten človek. To je blaznost ali agonija. Tak teror je uganjal dr. Šušteršič pred svojim padcem in tudi konec demokratske mogočnosti se bliža. — Prav je imel srbski vojvoda Ristič, ki je na zborovanju dem. zajednice bral levite slovenskim demokratom ter jim očital nenarodnost in nazadnjaštvo, ker preganjajo slov. nar. socijaliste, ki so edina res narodna stranka na Slovenskem. — Poskrbljeno je, da zvedo merodajni srbski krogi o najnovejšem terorizmu slov. demokratov. Policajdemokratska drevesa ne zrastejo v nebo.

— **Razdor v NSS** bi radi napravili demokrati. Po svojih časopisih trobijo o pogajanjih med klerikalci in »takozvanimi« nar. socijalisti ter jih skušajo tako »kompromitirati«. Na drugi strani pa raznašajo sami vesti, da pojdejo nar. socijalisti pri volitvi župana z demokrati. Eno kot drugo ni res. Opozarjamo na komunike načelstva NSS, ki ga priobčujemo na 1. strani.

— **»Naklepi zoper Ljubljano.«** Včerajšnji »Pondeljek« je »posvetil« skoraj polovico svoje nečedne vsebine g. Pesku. Pribijemo le, da g. Pesek še nikdar v svojem življenju ni govoril ne z g. Vencajzom in ne z g. Ogrinom ter ju niti ne pozna. Na ostale budalosti »Pondeljka« se nam pa ne zdi vredno odgovarjati.

— **Proslava 1. maja.** Praznovanje delavskega praznika se je vršilo po vseh mestih naše kraljevine mirno in dostojno. V Ljubljani so proslavile majski praznik delavske organizacije z dopoldanskimi shodi in popoldanskimi prireditvami. Dan je potekel popolnoma mirno, brez vsakih incidentov — Tudi v Mariboru je potekel 1. maj povsem mirno. Dopoldne so priredile razne delavske organizacije shode, popoldne pa so se vršile društvene prireditve. Ravnotako mirno je potekel delavski praznik v Beogradu. Dopoldne so hoteli prirediti komunisti — okrog 1000 po številu — na Topčideru zborovanje. Ko pa je prišla policija, so se zborovalci takoj razšli. — Delavstvo je pokazalo, da dobro razumeva pomen tega praznika ter ga je zato proslavilo na lep in dostojen način.

— **Proslava 1. majnika v Kočevju** je jako lepo uspela. Podrobno poročilo prinesemo jutri.

— **Vrnitev regenta v Beograd.** V nedeljo dopoldne se je vrnil regent Aleksander iz Sremskih Karlovcev, kjer je opravil svoje verske dolžnosti. V družbi z njim je prišel tudi kraljevič Pavle.

— **Zrinjsko - Frankopanska proslava v Zagrebu.** V soboto, 30. aprila so v Zagrebu svečano proslavili spomin Zrinjskega in Frankopana. Po mestu je bil slavnostni izprevod, katerega so se udeležili šolski otroci, dijaštvo, akademiki, Sokoli, vojaštvo z godbo, mnogo društev ter množica občinstva. Ob pol 10. je opravil nadškof dr. Bauer slovesno mašo, katere so se udeležili ban dr. Tomljenović, poverjeniki in vodje deželnih uradov, poveljnik armije general Hadžić s častniškim zborom, župan, razne korporacije itd. Po službi božji je imel znani publicist Milan Marjanović v dvorani Sokola slavnostno predavanje. Zbrano občinstvo je odposlalo konstituanti brzojavko, v kateri odločno zahtevajo, da mora naša država energično nastopiti proti vsem zatiralcem našega naroda.

— **Proslava poljskega narodnega praznika.** Včeraj se je vršila v Zagrebu proslava poljskega narodnega praznika, ki je 3. maja. O pomenu tega dne za poljsko zgodovino je obširneje govoril univerzitetni profesor g. M. Ilešič. Vršil se je tudi koncert poljskih umetnikov, na katerem so sodelovali operni pevci gg.: Romanoawski in Zathey ter zagrebški operni pevec Skupjevski. Znana varšavska tragedka Wisecka je revitirala nekaj poljskih tekstov.

— **Iz seje deželne vlade za Slovenijo.** Mesto začasnega zdraviliškega ravnatelja v Rogaški Slatini se odda Ivanu Čefuri, bivšemu ravnatelju biskupskih veleposestev v Djakovaru. — Strokovni učitelj na kmetijski šoli v Št. Jurju Josip Levanič se pomakne v X. činovni razred. — Strokovni praktikant in učitelj na mariborski vinarski in sadjarski šoli Franc Wernig se imenuje v XI. činovni razred. — Pritrdi se sklepu direktorija kranjske deželne banke, da se dovoli »Deželnim elektrarnam« za razširjenje omrežja elektrarne na Završnici posojilo 4 milijone kron.

— **Samomor iz nesrečne ljubezni.** V nedeljo popoldan se je obesil v Pekrah 19 letni posestnikov sin Leopold Vehovar. — Vzrok: nesrečna ljubezen.

— **Mica Kovačeva, ki se piše Karl Kovač,** 25letni mesarski pomočnik Karl Kovač iz Starega trga pri Ložu je osleparil natakarico Rozo Fakinovo na jedi in pijači za 775 K ter pobegnil.

— **Smrt med invalidi.** Na drž. zdrav. za bolne na pljučih v Golniku — so v kratkih presledkih umrli sledeči invalidi: Ivan Hragoljnik, doma iz Celja; Anton Romé iz Device Marije v Polju; Anton Turk iz Polhovega gradca in Boris Kukar, stud. jur. iz Ljubljane. Bodi jim zemljica lahka!

— **Razpisani poštni uradi.** Razpisano je poštarsko mesto pri poštnem uradu Sv. Peter v Savinjski dolini, poštarsko mesto pri poštnem uradu Medvode ter poštarsko mesto pri poštnem uradu Apače. Prošnje je vložiti v teku 14 dni.

Ljubljana.

— **Zakaj se trpi take ljudi v Ljubljani in še celo v mestni hiši?** V Spodnji Šiški ima mestna občina hišo št. 229, katere upravitel je magistratni uradnik. V tej hiši pa strahuje in zasramuje slovenske stranke nemški pritepenec Zelenka iz Rosnerjeve žganjarne. Od njegove svakinje in žene so slišati psovke »Windische«, »Krainer« itd., slovenske otroke psujejo z barakami, a da bi državi udane Slovence še bolj jezili, krstila je nemška trojica svojega mačka na ime našega kralja. Ali je to znano magistratu, ozir. hišnemu upravitelju? Zahtevamo odločno popolno zadoščenje!

— **Stavka stavbinskih delavcev,** ki je tako nenadoma nastopila, se je začela majati. Delodajalci pod nobenim pogojem nočejo popustiti ter hočejo vztrajati do konca. Včeraj se je baje že več delavcev priglasilo zopet k delu.

— **Iz zaporov pobegnila.** 24letna Frančiška Bajde iz Hotiča pri Litiji je izgnana iz Ljubljane. Nedavno pa je vkljub temu prišla v Ljubljano ter se tako opijanila, da je bila obsojena na 14 dni zapora. Med delom pri varnostni straži pa je te dni pobegnila.

— **Izgubljeno.** Justina Ivanc iz Brežic je dne 23. m. m. izgubila v Ljubljani zlato zapestnico z vdelanimi vijoličastimi kamenčki, vredno 1500 K. — Mar. Skušek je izgubila pred tednom zlato vratno verižico z obeskom, vredno 4000 K. — Mar. Leopold je izgubila zlato pancar - zapestnico z majhnim obeskom, vredno 3000 K. — Služkinja Mar. Benedikt je izgubila zlat uhan z belim kamnom v vrednosti 200 K.

— **Najdeno.** Postrešček Fr. Ostanek je našel na Sv. Petra cesti črno pompaduro, v kateri je bilo par rjavih rokavic, zlata verižica z obeskom itd. — Ana Fabjančič je našla v Tivoliju zlato moško iglo. — V kavarni Zalaznikovi se je našel zlat pleten prstan.

— **Vojaški koncert v kavarni »Zvezda«.** Danes 3. maja kakor tudi 6., 10., 13., 17., in 20. t. m. koncert vojaške godbe. Vstop prost.

Maribor.

Proslava 1. maja se je v Mariboru izvršila povsem mirno. Socijaldemokrati so imeli shod v Götzovi pivovarni, NSS pa je imela nad vse dobro obiskan shod v Narodnem domu. Na shodu JSDS so govorili Srb Živko Topalović, njegova soproga Milica ter narodni poslanec Etbin Kristan. — Na shodu NSS so govorili tovariš Kejžar in drugi. Zvečer se je vršila v Götzovi dvorani veselica JSDS, medtem ko se je vršila veselica NSS v Narodnem domu.

Mešetarjenje za županski stolec. Danes so se vršila pogajanja za izvolitev mariborskega župana in sicer med klerikalci, socijaldemokrati in komunisti. Ker se pa rudeči internacionalci niso mogli zediniti s črnimi internacijonalci, so se pogajanja razbila.

Spremembe v stanovanjskem uradu. G. poverjenik za soc. skrb Ribnikar je razrešil dosedanjega predsednika stanovanjskega urada, podpolkovnika Vidmarja na lastno prošnjo ter poveril začasno vodstvo urada profesorju Voglarju.

Roparski napad. V nedeljo, dne 1. t. m. zvečer so v Pobrežju pri Mariboru napadli trije tolovaji zasebnega uradnika L. S., ter mu odvzeli listnico s 3000 dinarji. Napadeni je tekel po pomoč v bližnjo vojašnico, odkoder so bile takoj odposlane straže za storilci. Straži se je posrečilo vloviti enega zločinca, pri katerem se je našla cela svota denarja. Ostala dva tolovaja sta pobegnila. Ropara so izročili sodišču.

MAJNIŠKA PROSLAVA V LJUBLJANI.

Budnica.

Godba Zveze jugoslov. železničarjev je v ranih jutranjih urah napravila obhod po ljubljanskih ulicah in oznanjevala dremotnemu mestu praznik 1. maja — praznik proletarcev. Občinstvo je simpatično pozdravljalo nastop godbe Z. J. Ž., ki je dosegla v kratki dobi stopnjo prvovrstnega orkestra, ki dela čast našemu mestu.

Shod NSS.

Narodno-socijalistična stranka je za ob 10 uri sklicala javen shod v dvorano Mestnega doma. Shod je bil dobro obiskan, dvorana polna. Po nagovoru tov. **Urbančiča** sta poročala o pomenu prvega majnika tov. poslanec **Deržič** in tov. **Tavčar.** Govore je shod sprejel z velikim aplavzom.

Popoldanska prireditev »Bratstva«.

Izobraževalno društvo »Bratstvo« je priredilo popoldan ob 3. uri ljudsko veselico, ki se je navzlic dežju zadovoljivo obnesla. Vsa prireditev je pokazala, da ima NSS v »Bratstvu« oporo, ki je neprecenljive važnosti za strankin razvoj. Pod okriljem »Bratstva« se zbirajo mladostne sile, polne energije in življenja Prireditev je otvoril tov. prof. dr. **Peterlin** s primernim pozdravnim nagovorom. Nato so sledile deklamacije tov. **Bitenca** in **Žvana** ter tovarišice Branke **Ambrožič.** Deklamacije je sprejelo občinstvo z navdušenjem, ker so se res lepo in srčno prednašale. Tov. Josip **Ambrožič** je govoril pomembne besede o »Izobraževalnem delu« in podal »Bratstvu« smernice, ki mu zagotavljajo uspešen razvoj. Z občudovanjem smo morali konstatirati, da se je tamburaški zbor »Bratstva« visoko dvignil čez povprečnost podobnih zborov. Vse skladbe so bile prednašane z umetniškim zanosom in dosledno preciznostjo. Vse priznanje in hvalo zborovodju tov. **Franu Mikuliču.** Iskreno si želimo zopet skorajšno podobno prireditev »Bratstva«. Na popoldanski prireditvi je sodelovala tudi godba Z. J. Ž. in žela za svoje prednašanje veliko odobravanja.

Predstava v dramskem gledališču.

Majska prireditev se je končala z delavsko predstavo v dramskem gledališču, kjer se je uprizorila socijalna drama John Galsworthyja »Borba«. Primernejše drame si nismo mogli misliti za ta večer. Globoko je segla v navzoče delavske množice. Toliko bolj, ker je bila drama uprizorjena in igrana najvzorneje. Delavstvo je hvaležno vsem igralcem za umetniški užitek. Eno želje imamo do ravnateljstva gledališča: omogočite še večkrat delavstvu obisk podobnih predstav, mislite na veliko kulturno poslanstvo ljudskega gledališča. »Bratstvo« je poklonilo ge. **Juvanovi** šopek cvetlic in g. režiserju Osipu Šestu lovorjev venec.

Majski spis.

Narodno-socijalna tiskovna zadruga je izdala za prvi maj — majski spis — ki se je razpečaval po celi Sloveniji v tisočih izvodih. Majski spis podaja verno sliko organizatoričnega in programatičnega razvoja narodno - socijalistične misli. Vsebuje petnajst prispevkov iz peresa naših voditeljev - organizatorjev. Kdor še nima majskega spisa, ga še vedno lahko naroči pri kraj. organizacijah NSS, ali pa v tajništvu NSS v Ljubljani, Narodni dom. Cena 8 K.

★

OBČINSKIM VOLILCEM IZ MOST!

V Mostah se vrše občinske volitve! Volilci, dobro si oglejte kandidatne liste in kandidate na njih, posebno pa si oglejte prvo. Nosilec te liste je dični Oražem, bivši župan in faktični gerent, ker Karpe je le Oražmov kimovec. Vprašate zakaj se ne bi smelo voliti Oražma? Radi njegovega delovanja kot bivši župan. On je dejal vedno le v korist svoje stranke to je SLS in njenih pristašev. Delavci! Ali ste pozabili, kako ste čakali na tistih par dkg mesa cele noči. Ko ste prišli na vrsto, ga je pa zmanjkalo, ker so ga Oražmovi pristaši izvozili iz občine, seveda za lep dobiček. Ali ste kedaj videli, da je Oražem čakal na meso za časa vojne? Nikoli! Imamo dokaze, kako se je delilo blago za aprovizacijo in koliko ga manjka. Kam je zginilo? Oražem vi ste odgovorni, dajte odgovor!

Na listi je tudi gospod Karpe, kateri se je izrazil (priče na razpolago): Jaz sem dal vola za vojno, vi delavci, pa dušo. Hvala lepa za tacega zastopnika v občinskem zastopu delavske občine. Volilci, delavci, kmetje in obrtniki, s takimi možmi ven iz občinskega odbora. Naprtili so občini več kot 360.000 K dolga in kaj so storili z denarjem? Nekaj je šlo za vojna posojila, da so Oražmovi sinovi, kot dobrega avstrijskega župana, lepo se sprehajali, kot za fronto nesposobni, vsak čas na bolniškem dopustu. Kdo bo vse to plačal, se ne vpraša! Prve liste ne bomo volili.

Zavedni delavci, obrtniki in pošteni kmetje, bomo videli združeno gospodarsko t. j. tretjo listo z našim tovarišem Franc Zupanom, kot nosilcem liste, ker ga poznamo kot vrlega narodnjaka-delavca, ki bo delal v prid vsem slojem občine Moste, in ne le za svoje pristaše.

Volilci! Komur je ležeče na tem, da se bo v občini res gospodarilo v korist in dobrobit vsem občanom, naj voli združeno gospodarsko stranko in vrže v tretjo skrinjico, ker naši kandidati so nam porok, da bodo res pametno in nesebično delovali.

Vrzite kroglico v tretjo skrinjico!

Gledališče in glasba.

Pevski zbor Glasbene Matice. Danes, v torek 3. t. m. pevska vaja za mešani zbor ob pol 7. zvečer. Polnoštevilno! odbor.

Za koncert »Glasbene Matice«, ki se bo vršil v ponedeljek 9. t. m. se prično vstopnice danes prodajati. Poleg najnovejšega Sattnerjevega dela »V pepelnični noči« bo moški zbor izvajal tudi Rubinsteinovo krasno skladbo »Jutro« s spremljevanjem orkestra. Sattnerjeva »V pepelnični noči« in a capella zbori: Pavčičev »Na Krki«, Šantlov »Aganče Božij«, Adamičev »April« in Lajovičev »Lan« se bodo v tem koncertu sploh prvič javno izvajali. Bogastvo ustvarjajoče in izvajajoče umetnosti pri Slovencih mogočne rase. Opozarjamo občinstvo, da si preskrbi pravočasno vstopnice.

»Lisinski« najodličnejši koncertni pevski zbor hrvatski poseti Slovence in Ljubljano 24. maja t. l. ter priredi v Unionski dvorani velik koncert.

Trije najznamenitejši koncerti v Ljubljani bodo v mesecu maju t. l. in sicer pevskega zbora »Glasbene Matice« 9. t. m. češkega pevskega zbora »Hlahola« iz Prage 14. t. m. in hrvaškega pevskega zbora »Lisinskega« iz Zagreba 24. t. m. vselej v Unionski dvorani. Nastopijo torej najznamenitejši zbori Ljubljane, Prage in Zagreba tekom enega meseca v Ljubljani.

Pokrajina.

Zagorje ob Savi. Včeraj zvečer se je vršil v gostilni Černe lepo uspeli volilni shod narodno-socijalistične stranke, na katerem sta med burnim odobravanjem govorila o komunilnem programu NSS narodni poslanec tov. Brandner in tov. Drolc. Oba govornika sta ostro obsojala politiko bankokratov. Volilci bodo danes volili NSS.

Mali oglasi.

Proda se:

POSESTVO

pri Mariboru, 16 johov, krasna lega, dovozna pot k hiši na ravnem, hiša, 5 sob, 3 gospodarske hiše z govedjo itd. Ker je v bližini mesta se lahko prodaja sadje, grozdje, mleko, vsak dan v mestu.

Posestva 30, 56, 800 johov pri Mariboru in v Hrvatski, potem krasna stanovanjska hiša, grad, gozd 20 johov za smešno nizko ceno 35.000 K.

Posestva pri Ptuju in Celju, eno 2 joha drugo 9 johov. Zemlja da v najem, dobro mesto 120.000 K 4 johe zemlje z vilo 250.000 K, 7 johov in velika hiša trgovske in gospodarske tehtnice, govedo itd. 800.000 K.

Posestvo v Halozah, 11 johov, 300.000 K Na posestvu se prideluje prima vino. — Penzijon z 20 johi zemlje, 15 stavbišč, veliko inventarja 2,340.000 K Prodaja kavarne 100.000 K. Trgovina z mešanim blagom in stanovanjem.

Lepe trgovske in najemninske hiše.

Lepe vile z vrtom ali malim zemljiščem.

Prosi se, da se priloži znamka za odgovor.

Realitetna pisarna »Rapid«, Maribor, Gosposka ulica 28.

HIŠA S POSESTVOM

se proda v Zalogu pri Ljubljani št. 30. 770

POLNOJARMENIKE,

hitro in visokotekoče vencijanske jermenike najnovejšega in namodernejšega sistema za leseno konstrukcijo in različne druge stroje za parne žage, stroje za pogon dobavlja kulantno hitro in po ceni. Prevzame postavljanje in ureditev žag, kakor sve ldrugih industrij za obdelovanje lesa. — Tehnična poslovalnica Sevnica ob Savi. 772

PRODAJA VODNEGA MLINA!

Prodam vodni mlin s tedenskim obratom 150 metrskih centov A. K. brojava ter železniška postaja, Josip Vašatko, Sirač, kotar Daruvar (Slavonia.) 771

ZLOŽLJIV OTROČJI VOZIČEK

popolnoma nov, z gumijastimi obroči, temnozelene barve, se proda. Cena 1600 K. — Ogleda se lahko vsak dan. Mesarska cesta štev. 1, pritličje, desno, II. vrata. 746

HIŠA NA GORENJSKEM

z vsem gospodarskim poslopjem in velikim lokalom pripravnim za vsako trgovino ali obrt se takoj proda. Ponudbe pod »Hiša« na upravo lista. 749

HIŠA V MARIBORU

lepa, dvonadstropna s 15 stanovanji se proda vsled smrti lastnika zelo poceni. — Pojasnila daje dr. Komavli, odvetnik v Mariboru, Prešernova ulica št. 4. II.

NOVA SIVA OBLEKA

za dečka od 10 let se proda. Vprašanja v upravi lista. 757

DVA KONJA

za vožnjo prodam po primerni ceni. Šiška, Jernejeva ulica 72 (pri cerkvi).

DVE KOMPLETNI POSTELJI

malo rabljeni in en umivalnik s kamnito ploščo ter ogledalom se ceno proda. — Poizve se v upravi »Jugoslavije«

SVILEN IN KREP PAPIR VSEH VRST. Žice za rože in cvetlice vse številke. Perje za rože vse vrste. Vence in šopke za neveste in birmance. Svilene trakove vse barve in širine. Cigaretni papir: Olleschau z vojakom in tičem z vodenim tiskom. Abadie, Golub, Altesse itd. Stročnice št. 2 in 3. Razpošilja papirnica J. Uran, Ljubljana, Mestni trg 11. 725

PISALNI STROJ

jako dobro ohranjen. Ogleda se v upravništvu. 694

FIGE

vsako množino se dobijo po nizki ceni pri Heleni Erbel, Koroška cesta 51, Maribor. 765

KLOBUKE IN SLAMNIKE

vseh vrst sprejme v preoblikanje, barvanje in snaženje (beljenje) J. Štemberger, Dunajska cesta 99. II. dvorišče. 741

POSESTVO

64 oralov zemlje, grajščinico ter Fundusom 1,800.000 K, posestva od 4 do 400 oralov, vila z 10 sobami takojšnja uselitev, potem hiša, krasno zidana gostilna, hotel, mlin, trgovska hiša se prodajo potom pisarne Zagorski, Maribor, Barvarska ulica 3. 721

ČISTO SVINJSKO MAST

doma topljeno, razpošilja in ponudbe sprejema od 50 kg naprej po najnižji dnevni ceni tvrdka Janko Popovič, Ljubljana. 211

VEČ ZABOJEV

velikih starih Cena in naslov v upravništvu Jugoslavije. 644

PRODAJA KOČIJE!!!

Proda se iz proste roke krasna skoraj nova, popolnoma izborno ohranjena kočija. Cenjene ponudbe prosim na upravništvo Jugoslavije pod »kočija«.

Kupi se:

TOVORNI AVTOMOBIL

in priklopni voz se kupi. Ponudbe z navedbo cene na upravo lista pod »Tovorni auto« 744

VEČJE POSESTVO

v prijaznem kraju blizu žel. postaje najraje na Gorenjskem se kupi. Ponudbe s popisom posestva in kraja ter navedbo cene pod F. H. 768

Službe:

ZANESLJIVA MOČ

v vsaki stroki, vešč več jezikov išče službe. Sprejme službo v kateremsibodi zavodu. Nastop takoj mogoč. Ponudbe na upravo tega lista pod »Uradnik 4000«. 774

SPREJME SE

dobro izurjen, priden in pošten ter delaven trgovski pomočnik. Istotam se sprejme tudi dobra prodajalka. F. Drofenik, Poljčane. 766

STENOGRAFA IN STROJEPISCA

sprejme takoj odvetniška pisarna dr. Josipa in dr. Gvidona Serneca v Celju, eventuelno izurjeno stenografinjo ali strojepisko.

KONCIPIJENTA IN STENOGRAFA

sprejme takoj dr. Komadli, odvetnik, Maribor. 760

Razno:

ZDRAVILNIM RASTLINAM

in koreninami pripravljeno za čaj je samo mogoče ozdraviti različne človeške bolezni. Vem tudi za sredstvo proti vzpadanju in sivenju las (neskaljivo). Razpošilja po poštnem povzetju. Dopise se prosi pod »Raj ljekovitog bilja Sevnica ob Savi.« 773

SREDIŠNJICA ČEŠKOJUGOSLOVENSKE KNJIŽARE NAKLADA TER ZAVOD ZA OGLAŠEVANJE T. HEREJK, ZAGREB.

Novo. Jirasek: Filozofička istorija, jubilejno hrvatsko izdanje K 30.— Bogati izbir domače in inozemske literature. Generalno zastopstvo za državo SHS., čehoslovenskih in ruskih založnikov. — Na zalogi bogata izbira čehoslovaške in ruske književnosti. — Umetniški oddelek. 69

TRGOVINO ALI GOSTILNO

na deželi vzame takoj v najem; kdo pove uprava lista. 748

POSOJILA

prosi saliden, podjeten mlad trgovec proti dobrim obrestim in vknjižbi na posestvo. Ponudbe pod »Svota K 80.000.—« poštno ležeče Radovljica, Gorenjsko. 752

CENA KANDITOV OD 52—58 KRON. Planinšek in Jančič, tovarna, Tkalska ulica 11, Maribor. 761

A. K. Green:

Nevestina skrivnost.

(Dalje.)

»Ne morem se poročiti brez ljubezni — vsa moja notranjost se upira temu. Kam me vodi to? Ali ga ni v raju angela, ki bi se spustil k meni, da mi pomore?«

— — — — — — — — — — — — —

»Ako te ne smem videti in ti ne smem pisati, vendar lehko mislim nate, molim zate in govorim o tebi z Mildredo, ki mi pove včasi kako besedo. Srečna Mildred! A tudi ona je nezadovoljna. Miče jo tisto, kar bi jaz rada zapustila; moje bogastvo se ji zdi vredno poželjenja, in kadar vidi mojega zaročenca, se čudi, kako morem omahovati v svoji zvestobi do njega. Uboga zaslepljenka! In vendar, kako velikodušna je, kako plemenita in požrtvovalna! Tako majhna se zdim sama sebi zraven nje; človek bi rekel, da ima njena duša peroti. Oh, da bi mogla menjati ž njo! — — Moj Bog! — blazna misel mi je šinila v glavo. Ali me je spravil moj obupni položaj ob razum? Skoraj bi rekla tako.«

»Enake velikosti sva, enake postave, enake starosti; v slehernem izrazu obličja in slehernem gibu sva si podobni tako, da je ne morem pogledati brez občutka, kot bi se videla v zrcalu. Čuden, malone tesnoben občutek! Kaj neki mislijo drugi o tem? — Danes sva poskusili zamenjati vlogi. Bilo je pri gospe Olneyevi; jaz sem oblekla Mildredino obleko, ona mojo. Sedela je pri oknu, za zastorom, tako da se je videlo samo njeno krilo; nato sem poklicala sobarico gospe Olneyeve, dala ji delo, s katerim je imela opravka delj časa, in se pomenkovala ž njo. Nikakega začudenja nisem opazila v njenem obličju, njeno vedenje ni izražalo nikake sumnje. To mi je dalo še več poguma — prosila sem jo, naj pokliče gospo Olneyevo; prišla je, govorila sem ž njo po Mildredino in jo vprašala nekaj, kar je Mildred želela vedeti. Posrečilo se je bolje, nego sem pričakovala; žena je ostala mirna in ni zaslutila ničesar; videla sem, da ne dvomi ter me ima res za tisto, za katero se izdajam. Uspeh naju je ojunačil. Potegnila sem Mildredi pajčolan na obraz ter jo peljala v tvojo sprejemnico. Potrkali sva; bil si sam. Jaz sem pazila pred vrati, ona pa je vstopila in govorila s teboj, kakor bi bila Genovefa. Veselo si ji iztegnil roko naproti; opazovala sem tvoj obraz, ko je snela pajčolan in ti pogledala v oči. Luč svetilke je padla jasno na njene črte, a ti se nisi začudil in nisi odskočil pred njo. Vrgla je glavo nazaj, kakor je moja navada, ter izjavila ponosno: ‚Šele kadar bom svobodna, se vidiva spet!‘ Po tvojem zmagovitem smehljaju sem spoznala, da more najina podobnost prevariti celò ljubezen. Najin načrt ni več nedoločno upanje, dobil je obliko in jedro ter nama obeta edino možno rešitev najine življenske uganke.«

— — — — — — — — — — — — —

»Mildred je kakor ptička, ki razprostira peroti, kakor cvet, ki pada nanj prva solčna luč. Kadar mi uplahne pogum, me osrči, kadar govorim o strašnih posledicah razkritja, me vpraša veselo, ali mari že bledi tvoja slika v mojem srcu, ali morda ne mislim, da se smem zanesti nanjo. Ker je najtežji kos naloge njen, mi predlaga, da bi napravili poskušnjo, preden se spustiva v končno odločitev. Sprejela sem ta nasvet: drevi bo Mildred predstavljala pri Gretorexovih Genovefo, kakor sem bila nedavno jaz pri gospe Olneyevi Mildred Farley.«

— — — — — — — — — — — — —

»Nepozaben večer. Mildred je prišla o mraku k meni; zamenjali sva obleko. Moja večerna toaleta ji je pristojala krasno. Nato sem jo poučevala gotovo pol ure najpodrobneje, kako naj se vede proti moji materi in kako naj sprejme doktorja Kamerona. Dovzetna učenka je; človek bi bil rekel, da je od malega vajena te okolice, tako naglo se je prilagodila vsemu. Ko je prišel čas in je morala nastopiti nevarno preskušnjo, je bil njen obraz tako srečen in svetal, da sem jo poklicala nazaj in ji povedala, da pri meni ne pomnijo takšnega izraza, odkar nisem več otrok. Tedaj se je naredila resno in sramežljivo ter vprašala poredno, ali mi doktor Kameron katerikrat izkaže čast, da me poljubi. ‚Časih,‘ sem odgovorila. ‚Potem daj Bog, da nocoj ne stori tega,‘ je šepnila ona; ‚gotovo bi zardela kakor mak, zakaj moje ustnice še niso okusile moškega poljuba‘.«

»Te besede so mi presunile srce kakor meč. Tako nedolžna je in nevedna, jaz pa jo spravljam v toli strašno izkušnjavo. Njenim sanjam o blesku, uživanju in občudovanju se pridružuje zdaj tudi romantično navdušenje za moža, ki naj ji prinese vse to. Glasú doktorja Kamerona ni slišala sicer še nikoli, toda nedavno ga je videla pred našo hišo, in tisti pogled je sam zadoščal, da je bila takoj vsa v ognju zanj.«

— — — — — — — — — — — — —

»Neverjetno. Vrnila se je ponosna in vesela, in njena noga se je komaj še dotikala tal. ‚Vse je v najlepšem redu,‘ je vzkliknila; ‚sedela sem pri očetu in materi (tako je imenovala gospoda in gospo Gretorexovo) v knjižnici na zofi ter govorila v skupni sobi z doktorjem Kameronom par besedí. Rada bi bila kramljala ž njim še delj,‘ je dodala odkritosrčno. ‚Kakor vidiš, me ni bilo konec, le malce tesnobe in zmede sem morala prestati. Mati me je gledala izprva začuđeno, toda ne dolgo; pred njo sem bila nekam v zadregi, ker se zdi tako mogočna in oblastna; ko pa se nekoliko privadim, bom lehko tudi v njenih očeh povsem pravilna Genovefa. Kadar boš spet govorila z doktorjem Kameronom, ga moraš povprašati, ali je bil zadovoljen s svojo nevesto.‘ — Gotovo si mu ugajala,‘ sem rekla jaz, ‚ako si bila takšna kakor zdajle.‘ — Obe sva se zasmejali, nato pa sva si dolgo in resnobno gledali v oči. Kocka je padla, najin sklep je storjen.«

— — — — — — — — — — — — —

»Ako bi se bil Mildredin drzni poskus izjalovil, sva mislili reči, da je bilo za šalo. Vesela sem, da ni treba izgovora, ki bi bil nevreden moje ljubezni do tebe.«

— — — — — — — — — — — — —

»Tako dobre volje nisem kakor Mildred, toda srečna sem istotako. Ali pač misliš name enako nežno in vroče, kakor mislim jaz nate? Ali ti stoji pred dušo moj obraz in te spodbuja k višjemu stremljenju? Le popolno zaupanje vate mi more dati moč, da izvršim vratolomni načrt, ki nima drugega namena nego utešiti in osrečiti četvero človeških src.«

— — — — — — — — — — — — —

Priporočajte „JUGOSLAVIJO“

Pred nakupom naj si vsakdo ogleda veliko **zalogo** jedilnega orodja, jeklenega in aluminijevega, potne košare, čevjarskega orodja, rinčic in zapon za čevlje, sukanca, gumbov, vezenin in našivkov ter vse druge potrebščine za krojače, šivilje, čevljarje in sedlarje pri

Josip Petelinc-u,
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.
Največja izbira! Nizke cene!
NA VELIKO IN MALO!

Ruska mehanična delavnica in ključavničarstvo
„Jakorj“
Montaža raznih strojev, remontaža avtomobilov, motociklov in koles (biciklov), poljedelskih strojev in ključavničarska dela.
Naročila se sprejemajo.
Odgovorna dela pod nadzorstvom ruskega inžinirja.
LJUBLJANA
Karel Kotnikova ul. — Ledina.

Drobni koks
v vagonih za oddati.
Pismene ponudbe na
Prvo mariborsko tvornico briketov
Maribor, Grajski trg.

Zaloga Wertheimovih
blagajn in kaset
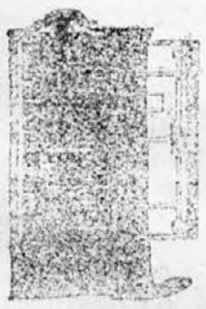
ognja in vloma varne v vsaki veličini, dostavlja takoj po najnižjih cenah
I. jugosl. izdelovalnica Wertheimovih blagajn in kaset
FRAN SCHELL, Maribor,
Koroška cesta 31.

Prvovrstna Es-ka kolesa
Najfinejše predvojno kvalitet. blago
J. Gorec
Ljubljana
Gosposvetska c. 14.

Podgane, miši, stenice in drugi mrčes
pokončava z novimi povsem zanesljivimi sredstvi in popolnim uspehom
Oblastv. konces.
zavod za pokončevanje mrčesa
Ljubljana, Stritarjeva n. 7/III
Spričevala na razpolago.

Stavbene potrebščine:
Portlandcement, zidno in strešno opeko, cementne strešnike, cementno-azbestni škrilj (eternit), cementne cevi, drenažne cevi, apno, Watproof (cerezit), asfalt, izolirne plošče, lesni cement, pristno strešno lepenko št. 80, 100 in 120, strešni lak, katran, karbolinej, gips i. t. d. dobavlja
Ljubljanska komercijalna družba
Ljubljana, Bleiweisova cesta 18

JULIO MEINL
D. D.
KAVA
ČAJ
KAKAO
Centrala: ZAGREB,
Podružnice:
ZAGREB: Duga ulica 6.
LJUBLJANA: Aleksandrova cesta 1.
MARIBOR: Gosposka ulica 7.
PEČUH: Kraljevska ulica 19.

Zobotehnični atelje
najmodernejše opremljen (električna, plinova in vodovodna napeljava) na zelo prometnem kraju, obstoječ od leta 1906, z ali tudi brez oprava za stanovanje se takoj proda. Vprašanja pod „Zobozdravnik“, Anončna pisarna Gaisser, Maribor.

Prvorazredno
SJEME,
žiterica, kukuruza, grahorice, preje, muhari, povrča i originalne njemačke krmne repe dobavlja „Sjemenar“ d. d., Osijek. Gajev trg 1.
Tel. br. 663. Brzojav Sjemenar, Osijek. Ček. post. šted. br. 33346.

STAMPILJE vseh vrst
CIRIL SITAR
LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 13

Gradbeno podjetje
ing. Dukić,
Ljubljana, Resljeva cesta 9.
se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Glavno zastopstvo Fockove tovarne
„Srna mila“
Ivan Ferlež, Celje, Narodni dom
Glavno zastopstvo za Štajersko, Koroško in Prekmurje.

Priporočajte in razširjajte ‚Jugoslavijo‘

OSEBNI AUTOMOBIL
„PUCH“ tipa III. 11/30 HP dobro ohranjen se jako po ceni **proda.** Vprašanja na
tvrdko „PROMET“
LJUBLJANA, Gradišče 9/I.

Prvovrstni
čevljarski klej
po K 24·— za kg v pločevinastih škatljah razpošilja najmanj 5 kg po povzetju
I. Keber tvornica kem. in izdelkov.
Tacen pri Ljubljani, (Slovenija)
Pri večjem odvzemu popust!

Krznarstvo
A. Rot Ljubljana
Gradišče št. 7.
Sprejme v stroj kože divjačin, katere popolnoma izgotovi v garniture. — Sprejme iste v moderniziranje.

Manufakturna trgovina **M. Hribernik**
Ljubljana, Kolodvorska ulica štev. 26.
prodaja vse vrste manufakture po konkurenčnih cenah. — V zalogi ima tudi sukance po K 110·—.

Kavarna ‚Central‘ vsaki dan **KONCERT**
salonskega orkestra.
Začetek ob 8. zv. Vstop prost.

AUTO znamke „Austro-Fiat“ 35 HP, z električno razsvetljavo, pogon od znotraj, 6 sedežev, moderen tip, popolnoma nov se proda.
Kje, pove uprava lista.

Parna žaga Fran Ravnikar
mestni tesarski mojster
LJUBLJANA, Linhatova ulica štev. 25
kupuje po najvišjih dnevnih cenah razne vrste okrogli les, kakor tudi cele gozdne parcele.

Koloture za štednjake
(Herdringe)
rešetke za peči (Roste)
i sav ini trgovački lijev izradjuje i dobavlja:
ljevaonica željeza „SMEV“, tvornice strojeva u Bjelovaru.

Oglasi v „Jugoslaviji“ imajo najboljši uspeh, ker je zelo razširjena in jo vsakdo rad čita!

Slovenska eskomptna banka v Ljubljani.

Otvoritev dolenjske podružnice.

Upravni svet Slovenske eskomptne banke v Ljubljani naznanja, da otvori s 1. majem 1921 svojo

podružnico v Novem mestu

v hiši trgovca g. Alfonza Oblaka na Glavnem trgu. Podružnica se bode bavila z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli.

Upravni svet.

Odgovorni urednik Anton Pesek. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.